

IPARD

ZEYİLNAME İŞLEMLERİ REHBERİ

**Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
Katılım Öncesi Yardım Aracı
Kırsal Kalkınma Programı (IPARD III)**

ZEYİLNAME İŞLEMLERİ REHBERİ

2026 – V2.0

İÇİNDEKİLER

1. REHBERİN AMACI	1
2. ZEYİLNAME SÜRECİNE İLİŞKİN GENEL KURALLAR	1
3. SÖZLEŞMEDE YAPILABİLECEK DEĞİŞİKLİKLERİN KAPSAMI.....	3
3.1. KÜÇÜK DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ	3
3.2. BÜYÜK DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ	4
4. TKDK'NİN UYGULADIĞI DEĞİŞİKLİKLER	5
5. TKDK TARAFINDAN İZİN VERİLMEYEN DEĞİŞİKLİKLER.....	5
6. ZEYİLNAME PROSEDÜRÜ	6
7. ZEYİLNAME SÜRECİNDE TEKLİFLERE DAİR GENEL KURALLAR	8
8. UYGULAMA DÖNEMİNDE SÖZLEŞMEDE YAPILABİLECEK BÜYÜK DEĞİŞİKLİK KONULARI	9
8.1. YÜKLENİCİ/TEDARİKÇİ DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ (HARCAMA KALEMİ DEĞİŞMEDEN).....	9
8.2. YAPIM İŞLERİ İÇİN YÜKLENİCİ VE HARCAMA KALEMİ DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ	12
8.3. MAKİNE EKİPMAN İÇİN TEDARİKÇİ VE HARCAMA KALEMİ DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ.....	14
8.4. MAKİNE EKİPMAN HARCAMA KALEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK.....	15
8.5. GÖRÜNÜRLÜK HARCAMA KALEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK	17
8.6. GENEL HARCAMA KALEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK	17
8.7. TEMSİL VE İLZAMA YETKİLİ KİŞİ DEĞİŞİKLİĞİ	17
8.8. UYGULAMA SONRASI (US) DÖNEMDE YATIRIMIN VE SÖZLEŞMENİN GERÇEK KİŞİDEN TÜZEL KİŞİLİĞE DEVRİ	19
8.9. YARARLANICININ ADINDA YA DA TİCARİ UNVANINDA DEĞİŞİKLİK .	20

8.10. TEDARİKÇİ/YÜKLENİCİNİN ADINDA/TİCARİ UNVANINDA/ŞİRKET TÜRÜNDE DEĞİŞİKLİK	20
8.11. BANKA YA DA BANKA HESAP NUMARASI DEĞİŞİKLİĞİ.....	21
8.12. HERHANGİ BİR FAALİYET DÖNEMİNİN BAŞLANGIÇ TARİHİNDE / BİTİŞ TARİHİNDE DEĞİŞİKLİK (UZATMA, KISALTMA) VE ÖDEME TALEP PAKETİ SUNULMA TARİHİ DEĞİŞİKLİĞİ	21
8.13. YATIRIMIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ YA DA ÇİZİMLERİNDE DEĞİŞİKLİK.....	22
8.14. YATIRIM YERİ DEĞİŞİKLİĞİ İSTİSNALARI	22
8.15.1. Yatırım Uygulama Adresinde Arazi Ekleme/Arazi Çıkartma..	23
8.15.2. Taksit Bölme/Taksit Birleştirme	23
8.15.3. Yatırım Uygulama Adresinin Mülkiyetinde Değişiklik	24
8.15.4. Yatırım Adında Değişiklik	24
8.15.5. Ticaret Sicilinde Yapılan Değişiklikler	24
8.16. SÖZLEŞMENİN VARİSE DEVREDİLMESİ	25
9. UYGULAMA SONRASI DÖNEMDE SÖZLEŞMEDE BÜYÜK DEĞİŞİKLİK KONULARI	26
9.1. ZEYİLNAME DÜZENLENMESİNİ GEREKTİRMEYEN DEĞİŞİKLİKLER	26
9.1.1. Makine/Ekipman.....	26
9.1.2. Yapım İşleri.....	26
9.2. ZEYİLNAME DÜZENLENMESİNİ GEREKTİREN DEĞİŞİKLİKLER.....	27
9.2.1. Makine/Ekipman.....	27
9.2.2. Yapım İşleri.....	28
9.3. DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR.....	29
10. SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİK TALEBİNİN GERİ ÇEKİLMESİ	30
11. ZEYİLNAMEYE İTİRAZ SÜRECİ.....	31
EKLER	32
Ek 1 - Değişiklik Talep Formu (DTF)	32
Ek 2 - Zeyilname Örneği (2120).....	35
Ek 3 - Yapı İlerleme Durumlarına Göre Pursantaj Oranları	38

1. REHBERİN AMACI

Bu rehberin amacı, IPARD Programı kapsamında Tarım İşletmelerinin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar, Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar ve Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirme tedbirleri için imzalanan sözleşmelerde talep edilebilecek değişikliklerde izlenecek yolun tanımlanmasına ve zeyilname işlemlerinin eksiksiz bir şekilde tamamlanmasına rehber olmaktadır.

TKDK, Zeyilname İşlemleri Rehberinde değişiklik yapma hakkına sahiptir ve değişiklik yaptığında başvuru sahiplerine/yararlanıcılara bildirimleri resmi internet sayfasında (www.tkd.gov.tr) duyuru yayımlama yoluyla yapabilir.

2. ZEYİLNAME SÜRECİNE İLİŞKİN GENEL KURALLAR

IPARD Programı kapsamında destek alan projelerin uygulama ve uygulama sonrası dönemlerinde esas olan, ekleriyle birlikte Sözleşmenin ve yatırım faaliyetlerinin başlangıçta planlandığı şekilde uygulanmasıdır ancak sözleşmede değişiklik yapılmasını gerektiren durumlar ortaya çıkabilir. Bu durumlarda, yararlanıcı Sözleşmede değişiklik yapılması için yazılı olarak TKDK'nın ilgili İl Koordinatörlüğüne/ İl İrtibat Ofisine başvuruda bulunmak ve Kurumun onayını almakla yükümlüdür.

Yatırımların ve ödeme süreçlerinin en hızlı şekilde tamamlanabilmesi için, Yararlanıcılar tarafından sunulan zeyilname taleplerinin az sayıda olması önem arz etmektedir.

TKDK ile sözleşme imzalamış olan yararlanıcı, yapacağı sözleşme değişikliği talepleri hakkında, Kurumun aldığı ve alacağı kararları itiraz hakkı saklı kalmak kaydıyla kabul etmiş sayılır.

Sözleşmenin Ek-1(Genel Hükümler) kısmındaki hükümlerle ilgili olarak TKDK'ya herhangi bir değişiklik talebi sunulamaz. TKDK, gerektiğinde Sözleşmenin Ek-1(Genel Hükümler) kısmındaki hükümlerle ilgili değişiklik yapabilir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili değişiklik talepleri, ilgili taksitin Sözleşme Ek-2'de belirtilen faaliyet bitiş tarihine kadar sunulabilir. Ödeme Talep Paketi (ÖTP) teslim tarihinin değiştirilmesine yönelik değişiklik talebi, TKDK tarafından aksi bildirilmediği sürece mevcut ÖTP teslim tarihine kadar sunulabilir. Yatırım faaliyetleri dışındaki konulara ait değişiklik talepleri bu sınırlamalar dışındadır ve sözleşme dönemi içerisinde herhangi bir zamanda sunulabilir.

Sözleşmede değişiklik yapmak için, İl Koordinatörlüğüne/ İl İrtibat Ofisine talebin türünü ve nedenini içeren bir Değişiklik Talep Formu (DTF) (bkz. Ek-1) sunulur. TKDK, değişiklik talebine 25 (yirmibeş) iş günü içerisinde olumlu veya olumsuz bir yanıt verir. TKDK değişiklik talebini değerlendirmek amacıyla ilave bilgi, belge, açıklama ve gerekçe talep edebilir. Ek bilgi/belge talebi için istenen bilgi/belgeler 10 iş günü içerisinde yararlanıcı tarafından sağlanmalıdır. Aksi takdirde değişiklik talebi reddedilir. İlave bilgi, belge ve gerekçelerin TKDK'ya sunulması için geçen süre 25 (yirmibeş) iş günü süreye dâhil edilmez. TKDK, talep edilen değişikliğin yatırımın amacı üzerindeki olası etkilerini değerlendirir.

Değişiklik talebinin değerlendirilmesi, mevcut faaliyet döneminin sonuna ve/veya ÖTP teslim tarihine kadar sonuçlanmaz ise, TKDK, faaliyet döneminin bitiş tarihini ve/veya ÖTP teslim tarihini kendi inisiyatifi ile erteleyebilir. Bu durumda, varsa sonraki taksitlere ait tarihler de TKDK tarafından yeniden belirlenir.

TKDK, her bir değişiklik talebinin uygun bulunup bulunmadığını yararlanıcıya resmi yazı ile bildirir. TKDK farklı tarihlerde sunulmuş talepler için birleştirilmiş zeyilname düzenleme hakkına sahiptir.

Bölüm 3.2'deki değişiklik talepleri için zeyilname düzenlenir. Bu zeyilname taraflarca imzalanır ve taraflar işlemleri için bu zeyilnameyi dikkate alır. Yatırım faaliyetlerini içeren zeyilname, ertelenmiş (yeni) faaliyet bitiş tarihinden sonra imzalanamaz. Benzer şekilde ÖTP teslim tarihiyle ilgili zeyilname, ertelenmiş (yeni) ÖTP teslim tarihinden sonra imzalanamaz.

TKDK, Sözleşmede değişiklik taleplerini reddetme ve/veya talepleri değerlendirdikten sonra yatırımın toplam tahmini uygun harcama tutarını ve maksimum tahmini destek tutarını düşürme hakkına sahiptir. Değişiklik talebi sonucunda tutarda azalma var ise harcama kalemi bazında sözleşmeye yansıtılır; tutar artışları sözleşmeye yansıtılmaz. Değişiklik talebi sonucunda yeni harcama kalemlerinin tutarlarının yüksek olması durumunda aradaki farklar yararlanıcı tarafından karşılanır.

TKDK, Sözleşme değişiklik taleplerinin; başvuru koşullarını, IPARD Programı sıralama kriterlerini ve destek oranını etkileyip etkilemediğini kontrol eder ve olumsuz olarak değişen hususları değerlendirerek gerekli işlemleri yapar; başvuru tarihinden sonra yapılan olumlu yöndeki değişiklikler sözleşmeye yansıtılmaz.

Yararlanıcıya avans ödemesi yapılmış ise; düzenlenen zeyilname sonucunda yapılan avans ödemesinin değişen kamu katkısının %60'ına eşit veya daha fazla olması durumunda avans farkı, TKDK'ya geri ödenmelidir.

Zeyilname imzalanmadan önce yararlanıcının kimlik bilgileri ve imza yetkisi kontrol edilir.

İmzalanan zeyilnamelerin ilgili vergi dairesine sunulması Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan 1 Sıra No' lu "Türkiye-Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği" gereğince yararlanıcının sorumluluğunda olup TKDK'nın bu hususta bir yükümlülüğü yoktur.

Yararlanıcı, değişiklik talebi sunduktan sonra talebinden vazgeçme hakkına sahip olup geri çekme gerekçelerini varsa ekleri ile birlikte bir dilekçe ile TKDK'ya sunmalıdır.

3. SÖZLEŞMEDE YAPILABİLECEK DEĞİŞİKLİKLERİN KAPSAMI

Sözleşmede ancak sözleşme dönemi içerisinde değişiklik yapılabilir. Değişikliklerin, TKDK'nın mali destek kararı üzerinde bir etkisi olmamalıdır. Değişiklik talepleri, yapılacak işlemlere göre küçük değişiklik talebi ve büyük değişiklik talebi olmak üzere ikiye ayrılır.

3.1. KÜÇÜK DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ

Küçük değişiklik talepleri için ekinde destekleyici belgelerin de yer aldığı ve değişikliği açıklayan bir DTF (Değişiklik Talep Formu) ile Kuruma başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Değişiklik talebi aşağıdakileri içeriyorsa küçük değişiklik talebidir.

- Telefon, faks, mobil telefon, e-posta, kayıtlı e-posta (KEP) adresi değişikliği,
- Kayıtlı ofis veya yasal ikametgâh adresinde değişiklik (Bu, yatırımın uygulama adresindeki değişikliği kapsamaz),
- İletişim adresi değişikliği,
- Vergi dairesi değişikliği,
- Vergi mükellefi kategorisinde değişiklik,
- Sadece 302-1 ve 302-2 tedbir-sektörleri kapsamındaki bina içermeyen yatırımlarda Devlet tarafından kamu yararı gözetilerek alınan kararlardan kaynaklanan (örneğin arazi toplulaştırması uygulamaları, vb.) yatırım uygulama adresinin ada/parsel/pafta numarasında yapılan değişiklikler.

3.2. BÜYÜK DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ

Büyük değişiklik talepleri için Kuruma ekinde destekleyici belgelerin yer aldığı DTF sunulması gerekmektedir.

Değişiklik talebi aşağıdakilerin bir veya birkaçını içeriyorsa büyük değişiklik talebidir.

- Herhangi bir yüklenici/tedarikçi değişikliği talebi,
- Yapım işleri için yüklenici ve harcama kalemi değişikliği,
- Makine ve ekipman için tedarikçi ve harcama kalemi değişikliği,
- Temsil ve ilzama yetkili kişinin değişikliği,
- Yararlanıcının adında, ticari unvanında ya da ticaret sicil numarasında değişiklik,
- Banka veya banka hesap numarası değişikliği,
- Herhangi bir faaliyet döneminin başlangıç tarihinde/bitiş tarihinde değişiklik,
- Ödeme talep paketi teslim tarihinde değişiklik,
- Yüklenici değiştirmeden yapılan yapım işi pozlarının değiştirilmesi hariç, herhangi bir harcama kaleminde değişiklik (Herhangi bir harcama kaleminin adı, tipi, miktarı, kalitesi),
- Basitleştirilmiş Maliyet Sistemine göre desteklenen yapılarda, fiyat belirleyici teknik kriterlerde değişiklik,
- Yatırımın teknik özelliklerinde ya da çizimlerde değişiklik,
- Yatırımın uygulama alanında, Devlet tarafından kamu yararı gözetilerek alınan kararlardan kaynaklanan veya yararlanıcının vefatından sonra mirasçılar arasında ya da mirasçılar ile kiraya veren arasında yeni bir kira sözleşmesinin yapılamaması nedeni ile aynı il sınırları içerisinde yapılan değişiklik (Sadece 302-1 ve 302-2 tedbir-sektörleri kapsamındaki bina içermeyen yatırımlar için),
- Uygulama sonrası dönemde Sözleşme ve yatırımın bir gerçek kişiden bir tüzel kişiliğe devri,
- Yatırımın amacını olumsuz etkilemeyen diğer değişiklik talepleri (taksitler arası aktarım, taksit sayısı değişikliği, vb.),
- Sözleşmenin varise devredilmesi.

Faaliyet Bitiş/ÖTP Teslim Tarih Değişikliği zeyilnamelerinde; yatırım kapsamında alınmış teminat mektubu varsa-teminat mektubu süresinin uzatılmış faaliyet süresini de kapsamı gerekecektir. TKDK, yararlanıcıdan teminat mektubu süresinin uzatılmasını talep edebilir.

4. TKDK’NİN UYGULADIĞI DEĞİŞİKLİKLER

TKDK, mevzuat ve/veya prosedür değişikliklerine bağlı olarak ya da Kurum tarafından yapılan maddi hatalar nedeniyle Sözleşmede değişiklik talep edebilir. Böyle bir durumda Yararlanıcı, öneri ile ilgili olarak bilgilendirilir ve zeyilname imzalamak üzere davet edilir. Tarafların imzası tamamlandıktan sonra zeyilnamenin bir kopyası Yararlanıcıya verilir. Taraflar, işlemleri için bu zeyilnameyi dikkate alır.

Yararlanıcıdan kaynaklanan hataları düzeltmek amacıyla hata düzeltme zeyilnamesi yapılmaz.

5. TKDK TARAFINDAN İZİN VERİLMEYEN DEĞİŞİKLİKLER

Sözleşmede, yatırımın amacına ve uygulama yerine ilişkin değişiklik yapılması mümkün değildir. Yatırımın uygulama yeri değişikliği istisnaları, bu rehberin 8.14 bölümünde anlatılmaktadır.

Sözleşme değişikliği sırasında, sözleşmenin hazırlığı esnasında TKDK tarafından yapılan maddi hatalara yönelik düzeltme zeyilnameleri ve mevzuat/prosedür değişikliklerinin uygulanması hariç, maksimum uygun harcama tutarı ve herhangi bir uygun harcama kaleminin veya aynı amaçlı harcama kalemleri grubunun toplam tutarı artırılamaz.

Ayrıca, talep edilen değişikliklerin yatırımın sürdürülebilirliği üzerinde herhangi bir olumsuz etkisi olmamalıdır ve bu değişiklik talepleri, yatırımın doğasını, amaçlarını ya da uygulama koşullarını etkileyen ve asıl amaçların ortadan kalkmasıyla sonuçlanan esaslı bir değişikliğe yol açmamalıdır.

6. ZEYİLNAME PROSEDÜRÜ

Yararlanıcı, Değişiklik Talep Formundaki tabloda değişiklik türünü seçer, sözleşme veya eklerinde yer alan mevcut durumu, talep ettiği değişikliği ve gerekçesini detaylı olarak yazar. Doldurulmuş olan Değişiklik Talep Formunu (DTF) ve değişiklik ile ilgili tüm dokümanları hazırlayarak dilekçe ile ilgili İl Koordinatörlüğüne/ İl İrtibat Ofisine sunar/gönderir.

Küçük değişiklik talepleri ve tüzel kişiliklerde temsil ve ilzama yetkili kişi ile ilgili değişiklik talepleri, ilgili değişiklikleri takiben 10 (on) iş günü içerisinde TKDK'ya bildirilmelidir. Aksi takdirde bu durum, Yararlanıcının yükümlülüklerini yerine getirmemesi ve Sözleşmenin ihlali olarak değerlendirilir.

Diğer değişiklik talepleri, değişikliğe konu yeni durumun uygulamasına başlanmadan önce TKDK'ya yazılı olarak bildirilmeli ve TKDK'nın yazılı onayı alınmadan uygulanmamalıdır. Sözleşmede yer alan hususlardan farklı bir uygulamanın TKDK tarafından onaylanmadan önce uygulanması halinde, söz konusu değişikliğe ilişkin olarak sonradan zeyilname talebinde bulunulması durumunda; değişikliğe konu harcamalara ilişkin teklif alma süreçlerinin, TKDK'nın teklif alma kurallarına uygun bir biçimde yürütülmüş ve ön kontrol talebinden önce tamamlanmış olması gerekmektedir. Eğer yeni durum TKDK tarafından onaylanmadan önce uygulanır ve değişikliğe ilişkin zeyilname talebi kabul edilmez ise bu durum Sözleşme hükümlerinin ihlali olarak değerlendirilir ve ilgili harcamalar destek kapsamı dışında tutulur. Ayrıca, TKDK tarafından ilgili değişikliklerin yatırımın amacı üzerinde olumsuz bir etkisinin olduğu belirlenirse bu durum sözleşmenin feshine yol açar.

Başvuru aşamasında sıralama kriterlerinden puan sağlamış uygun yapım işi ve makine ekipman harcama kalemlerinde değişiklik talep edilmesi durumunda; teknik değerlendirme sonucunda, ilgili harcama kalemlerinin tamamının yatırım kapsamından çıkarılması durumunda, sıralama puanı yeniden değerlendirilecektir. Yapılan değerlendirme neticesinde hesaplanan sıralama puanı, ilgili çağrı kapsamında belirlenen asgari destek puanın altına düşerse, sözleşme değişiklik talebi reddedilir.

Değişiklik talebinin TKDK tarafından kabul edilmesi durumunda;

Küçük değişiklikler için; değişiklik talebinin kabul edildiğini gösteren yazı yararlanıcıya gönderilir.

Büyük değişiklikler için; Değişiklik talebinin uygunluk kararı, Değişiklik Karar Dokümanı ile yararlanıcıya bildirir. Kabul edilen değişiklik için zeyilname (Bkz. Ek-2) düzenlenir. Yararlanıcı, Değişiklik Karar Dokümanı tarafına ulaştıktan sonra 5 (beş) iş günü içerisinde zeyilnameyi ilgili İl Koordinatörlüğünde/ İl İrtibat Ofisinde imzalar ve zeyilnamenin bir nüshasını alır; sözleşme yeni duruma göre değişir.

Yararlanıcı, hazırlanan zeyilnameyi imzalamak istemez ve/veya zeyilnameyi imzalamaya davet edildikten sonra 5 (beş) iş günü içerisinde zeyilnameyi imzalamaya gelmez ise ya da zeyilname imzalamaya davet edildikten sonra değişiklik talebini geri çeker ise zeyilname yapılmamış sayılır ve sözleşmedeki mevcut durum geçerliliğini korur. Yararlanıcı bu durumda aynı harcama kalemleri ile ilgili yeni bir değişiklik talebi sunamaz. Diğer bir deyişle, değiştirilmek istenilen harcama kalemleri için hazırlanan zeyilname taslağının tebliğinden sonra, Yararlanıcı tarafından değişiklikten vazgeçilmesi durumunda, değişiklik talebine konu harcama kalemleriyle ilgili yeni değişiklik talepleri TKDK tarafından reddedilir.

Değişiklik talebinin TKDK tarafından kabul edilmemesi durumunda;

Değişiklik gerekçesi nedeniyle veya yapılan kontroller sonucunda değişiklik talebi uygun bulunmaz ise; karar gerekçesiyle beraber resmi yazı ile yararlanıcıya bildirilir. Değişiklik talebi reddedilir; sözleşmedeki mevcut durum geçerliliğini korur.

7. ZEYİLNAME SÜRECİNDE TEKLİFLERE DAİR GENEL KURALLAR

Sözleşme sonrasında yapılmak istenen değişiklikler teknik açıdan ve piyasa fiyatları/referans kabul edilen fiyatlar bakımından değerlendirilir. Teknik açıdan uygun bulunmayan veya zorunluluktan kaynaklanmayan değişiklik talepleri reddedilir.

Zeyilname sürecinde, ilgili çağrı dönemine ait Teklif Alma Kuralları Rehberinde yer alan usul ve esaslar sağlanmalıdır.

Tedarikçi, AB'nin IPA'sı kapsamında finanse edilen faaliyetler için hibe ve satın almaya uygun bulunduğu ülkelerden birinde kurulu ve kayıtlı olmalı ve yabancı tedarikçi için apostilli ticaret sicil belgesi sunulmalıdır.

AB Üye Ülkeleri: Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Kıbrıs, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç.

AB Aday Ülkeleri ve IPA Yararlanıcısı Ülkeler: Arnavutluk, Bosna-Hersek, İzlanda, Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Sırbistan Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti

Avrupa Ekonomik Alanı: İzlanda, Lihtenştayn, Norveç

Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Aracı: Cezayir, Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Mısır, Gürcistan, İsrail, Ürdün, Lübnan, Libya, Moldova Cumhuriyeti, Fas, İşgal Altındaki Filistin Toprakları, Suriye, Tunus, Ukrayna.

Kurum, sözleşmedeki harcama kalemlerinin, aynı işleve sahip yeni harcama kalemleri ile değiştirilmek istenmesi durumunda, piyasa araştırması yapar. Teklif fiyatlarının, piyasa araştırması neticesinde belirlenen fiyatların üzerinde olması durumunda, Kurum bu kalemlerin fiyatlarında azaltma yapma veya bu kalemleri uygun olmayan harcama olarak kabul etme veya değişiklik talebini reddetme hakkına sahiptir.

Yapım işlerine ilişkin; poz sistemine göre alınan teklifte yer alan fiyatlar, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı/TKDK tarafından her bir poz numarasına göre belirlenen ve yayımlanan güncel (teklif alınma tarihinde geçerli olan) birim fiyatları aşmamalıdır. TKDK, teklif fiyatının güncel fiyatları aşan kısmını uygun olmayan harcama olarak değerlendirme hakkına sahiptir.

Harcama kalemlerinin miktarlarında azaltma yoluna gidiliyorsa, azalan miktarlara karşılık gelen tutarlar uygun harcama tutarından düşülür. Öte yandan harcama kalemlerinin miktarlarında artış yoluna gidiliyorsa, artan miktarlara karşılık gelen tutarlar uygun olmayan harcama olarak sözleşmeye dâhil edilir. Eski ve yeni harcama kalemlerinin farklı birimlerle ifade edilmesi halinde, miktarlarda azalma ya da artma olup olmadığına ilişkin karar, teknik inceleme sonucu Kurumun inisiyatifindedir.

Her durumda kalem bazında sözleşmeye göre tutar azalıyor ise zeyilname ile sözleşmeye yansıtılır; tutar artışları yansıtılmaz. Yeni kalemlerin tutarlarının yüksek olması durumunda aradaki fark(lar) yararlanıcı tarafından karşılanır.

Zeyilname aşamasında da başvuruda olduğu gibi tekliflerin bağımsızlığı sağlanmalı, alınan teklifler ve mevcut sözleşmedeki tutarlar arasında tekliflerin birbirlerinden veya mevcut sözleşmedeki birim fiyatlardan bağımsız hazırlandığına işaret edecek unsurlar bulunmalıdır. Aksi bir durumun tespiti halinde Kurum, ilgili harcama alanlarını/lotlarını uygun olmayan harcama olarak kabul etme veya değişiklik talebini reddetme hakkına sahiptir.

8. UYGULAMA DÖNEMİNDE SÖZLEŞMEDE YAPILABİLECEK BÜYÜK DEĞİŞİKLİK KONULARI

8.1. YÜKLENİCİ/TEDARİKÇİ DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ (HARCAMA KALEMİ DEĞİŞMEDEN)

Sözleşmede geçen tedarikçi/yüklenici ile mal alım sözleşmesi imzalanmasına ve alım yapılmasına engel teşkil eden ve Teklif Alma Kuralları Rehberinde ayrıntıları verilen istisnai durumlarda, yüklenici/tedarikçi değişikliği yapılabilir. Kurum ile yapılan sözleşmede, satın alımın yapılacağı tedarikçinin/yüklenicinin bilgileri, yapı adı, poz numaraları, marka, model, teknik özellikler, birim, miktar, birim fiyat ve toplam tutar yer almaktadır. Bu nedenle, sözleşmede yer alan bilgilerde değişiklik yapabilmek için Kuruma başvurulmalıdır; aksi takdirde Kurum tarafından ödeme yapılmaz.

Sözleşmede yer alan yüklenicinin/tedarikçinin değiştirilebilmesi için en geç Sözleşme Ek-2'de belirtilen ilgili taksitin faaliyet bitiş tarihinde, Değişiklik Talep Formu (DTF) sunulmalıdır.

DTF'nin ekinde; sözleşmedeki mevcut yüklenicinin/tedarikçinin teklif geçerlilik süresi henüz dolmamış ise vazgeçme (feragat) beyanı, teklif geçerlilik süresi dolmuş ise mevcut tedarikçi/yüklenici ile herhangi bir mal alım/tedarik sözleşmesi imzalanmadığına ya da (varsa) feshedildiğine dair imzalı bir belge/beyan, başvuruda sunulmuş olan teknik şartname/keşif özetine göre güncel tarihli yeni teklif, teklif davet mektubu, faaliyet belgesi, ortaklık yapısını gösteren belge ve varsa ilgili başka belgeler sunulmalıdır. Ayrıca, değişiklik talebine yönelik gerekçeye ilişkin dokümanlar da DTF'ye ek yapılmalıdır.

Tedarikçi/ Yüklenicinin Ticaret ve/veya Sanayi Odası üyesi olduğu durumlarda Faaliyet Belgesi ve Ortaklık Yapısını Gösteren Belgeler istenilmeksizin, kontroller Ticaret Bakanlığı veritabanından yapılır.

Teklif sunan tedarikçinin, söz konusu proje için daha önce teklif sunmuş tedarikçi olması durumunda tekrar faaliyet belgesi sunmasına gerek bulunmamaktadır. Yeni tedarikçi olması durumunda sunulacak faaliyet belgesinin ilgili başvuru çağrı ilanından sonraki bir tarihte alınmış olması gerekmektedir.

Tedarikçinin adi ortaklık olması durumunda noter onaylı ortaklık sözleşmesi ve adi ortaklığı oluşturan gerçek/tüzel kişilerin faaliyet belgelerinin (adi ortaklık adına faaliyet belgesi alınamaması halinde, adi ortaklığın teklif verdiği alanda satış yaptığını gösteren destekleyici belge olarak yeni tarihli fatura/sevk irsa liyesi) sunulması gerekmektedir.

'Ortaklık Yapısını Gösteren Belge' ile 'Faaliyet Belgesi'nin fotokopileri, ilgili belgelerin aslının ibraz edilmesi koşuluyla, İl Koordinatörlüklerinde 'Aslı Görülmüştür' şeklinde onaylanmak suretiyle kabul edilebilir.

Teklif veren tedarikçinin bir ana firmanın şubesi olması ve bunu kanıtlaması durumunda; tedarikçi, şubenin faaliyet belgesi ya da ana firmaya ait ortaklık belgesi ile faaliyet belgesini de sunabilir.

Teklif alma konusunda Teklif Alma Kuralları Rehberinde başvuru aşamasına ilişkin olarak belirtilen usul ve esaslar, zeyilname süreci için de geçerlidir. Adil rekabet koşulları, şeffaflık ve fırsat eşitliğinin zeyilname sürecinde de sağlanması gerekmektedir.

	Teklif Geçerlilik Süresi Dolmuş	Teklif Geçerlilik Süresi Dolmamış
Her durumda	Mal alım sözleşmesi olmadığına veya varsa sözleşmenin feshine dair belge gereklidir.	Mevcut tedarikçinin feragati gereklidir. Mal alım sözleşmesi varsa sözleşmenin feshine dair belge gereklidir.
20.000 avro üzeri	3 teklif getirilmelidir. Başvuru paketinde belirtilen seçilmeyen iki teklif sahibinden yeni teklif alınmadan başka tedarikçilere gidilebilir.	3 teklif getirilmelidir. Başvuru aşamasında kullanılan teknik şartnameye göre; Başvuru paketinde belirtilen seçilmeyen iki teklif sahibinden teklif alınmalı; alınmıyorsa yeni iki teklif getirilmeli; üçüncü teklif olarak da yeni bir tedarikçiden teklif alınmalıdır.
20.000 avro altı	Tek teklif	Tek teklif

Başvurunun ve iş planının hazırlanması ile ilgili danışmanlık hizmetlerini yapan tedarikçiler, aynı çağrı döneminde yapım işleri, makine-ekipman ve görünürlük alımlarına teklif veremezler.

Yapılan kontrollerde; yeni yüklenicinin/tedarikçinin sunduğu teklifin geçerli olup olmadığı ve keşif özetini/teknik şartnameyi karşılayıp karşılamadığı, keşif özetindeki/teknik şartnamedeki tüm kalemlerin teklifte fiyatlandırılıp fiyatlandırılmadığı ve çıkar ilişkisi kontrol edilir. Tedarikçi değişikliği için sunulan gerekçenin uygun bulunmaması durumunda değişiklik talebi reddedilir. Yararlanıcıya, değişiklik talebinin reddedilme gerekçesini içeren Değişiklik Karar Dokümanı gönderilir.

Poz sistemine göre imzalanmış sözleşmelerde; yapım işlerinde yüklenici değişikliği kapsamında sunulan yeni teklifte T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı/TKDK'nın belirlediği ve teklif sunulma tarihinde geçerli olan poz fiyatları kullanılmalıdır. Teklifteki poz/pozlar, yeni tekliflerin alınma tarihinde geçerli olan ve Kurum web sitesinde yayımlanmakta olan poz/ pozlardan olmalıdır.

Basitleştirilmiş Maliyet Sistemine göre imzalanmış sözleşmelerde; yapım işlerinde yüklenici değişikliği kapsamında sunulan yeni teklif fiyatlarının kontrolü; ilgili çağrı için TKDK web sitesinde yayımlanan 'Basitleştirilmiş Maliyet Sistemi Veri Tabanı'ndaki referans fiyatların sözleşmede belirtilen nihai enflasyon artış oranına göre güncellenmesi sonucu oluşan 'artırılmış referans fiyata göre yapılacaktır. Teklif fiyatının artırılmış referans fiyatı aşan tutarı uygun olmayan harcama olarak belirlenecektir.

Zeyilname aşamasında da, başvuruda olduğu gibi tekliflerin bağımsızlığı sağlanmalıdır. Manipülasyon şüphesi uyandıran durumlarda değişiklik talebi reddedilir.

Yararlanıcı, yapım işlerinde teklif aldığı yüklenicinin ismini yapı ruhsatında 'müteahhit' olarak yazdırmak zorundadır. Teklif sunan yapım işleri yüklenicisi ile yapı ruhsatında yazılan müteahhit ismi karşılaştırılır ve aynı olmaması durumunda bu durumun yapı ruhsatında düzeltilmesi talep edilir.

8.2. YAPIM İŞLERİ İÇİN YÜKLENİCİ VE HARCAMA KALEMİ DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ

Yüklenici değişikliği talebi ile birlikte sözleşmede yer alan bazı harcama kalemlerinde (pozlarda/fiyat belirleyici teknik kriterlerde) değişiklik talebi varsa yüklenici değişikliği zeyilnamesine ilişkin esaslar aynen uygulanır. Yüklenici değişikliğinde olduğu gibi bu değişiklik talebi için de manipülasyon kontrolü yapılır. Harcama kalemi değişikliği Kurumun teknik birimlerince değerlendirilir. Değişiklik talebinin yatırımın amacı ve sürdürülebilirliği üzerinde olumsuz etkisi olmamalıdır.

a) Yüklenici değişikliği ile birlikte poz değişikliği talebi varsa; Bölüm 8.1'de açıklanan şekilde işlem yapılır ancak keşif özeti ve teklif yeni talep edilecek pozlara göre hazırlanmış olacaktır. Sözleşmedeki mevcut poz yerine talep edilen yeni poz/pozlar, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı/TKDK'nın belirlediği ve ilgili tedbir için, yeni tekliflerin alınma tarihinde geçerli olan ve Kurum web sitesinde yayımlanmakta olan poz/pozlardan olmalıdır.

Talep edilen yeni pozun/pozların, teknik olarak ve miktar itibariyle sözleşmedeki mevcut eski pozun/pozların işlevini yerine getirecek nitelikte olup olmadığı TKDK tarafından değerlendirilir.

Uygun kabul edilen yeni poz/pozların; poz numarası, tanımı, birimi, miktarı, birim fiyatı ve toplam tutarı sözleşmede revize edilir. Uygun bulunması halinde sözleşmeden çıkan ve sözleşmeye giren poz/pozların sayıları farklı olabilir; örneğin sözleşmedeki mevcut (eski) bir poz yerine birden fazla poz talep edilebilir.

Talep edilen yeni poz/pozlar, Kurumumuzun web sitesinde yayımlanan güncel pozlar listesinde yer almıyorsa, zeyilname ile uygun harcamalardan çıkarılır. Değişime konu olan pozun/pozların değiştirilmesi TKDK tarafından uygun bulunmaz ise değişiklik talebi reddedilir.

- b) Yüklenici değişikliği ile birlikte fiyat belirleyici teknik kriterlerde değişiklik talebi varsa; Bölüm 8.1'de açıklanan şekilde işlem yapılır ancak Basitleştirilmiş Maliyet Sistemi için belirlenen formatta yeni keşif özeti ve yeni teklif, talep edilecek yeni teknik kriterlere göre hazırlanmış olmalıdır.**

Talep edilen yeni teknik kriterlerin, teknik olarak ve miktar itibariyle sözleşmedeki mevcut eski teknik kriterlerin işlevini yerine getirecek nitelikte olup olmadığı TKDK tarafından değerlendirilir. Değişime konu olan teknik kriterler, TKDK tarafından uygun bulunmaz ise değişiklik talebi reddedilir.

- c) Mevcut yüklenicinin işin bir kısmını yapıp kalan işi tamamlamadığı/ tamamlamadığı durumlarda, işin kalan kısmını tamamlamak üzere yüklenici değişikliği talebi olduğunda;**

Öncelikle DTF ekinde sunulması gereken; mevcut (eski) yüklenicinin sözleşmede yer alan pozlardan sahada hangilerini ve ne kadarını yaptığını/ tamamladığını gösteren metraj cetveli, -basitleştirilmiş maliyet sistemine göre- yapının ilerleme durumunu gösteren 'Yapı İlerleme Durumlarına Göre Pursantaj Oranları*' (Bkz. Ek-3) sunulmalıdır. Kurum, ihtiyaç duyulması halinde tamamlanan ve kalan yapım işlerinin tespiti için yerinde kontrol gerçekleştirebilir. Tamamlanmayan yapım işleri için hazırlanacak yeni keşif özetine göre yeni teklif alınması gerekir.

* Ek-3'te yer verilen 'Yapı İlerleme Durumlarına Göre Pursantaj Oranları' örnek mahiyetinde olup, söz konusu dokümanın indirilebilir sürümüne Kurumun resmi internet sitesi üzerinden erişilebilmektedir.

8.3. MAKİNE EKİPMAN İÇİN TEDARİKÇİ VE HARCAMA KALEMİ DEĞİŞİKLİĞİ TALEBİ

Tedarikçi değişikliği ile birlikte sözleşmede yer alan bazı makine-ekipman harcama kalemlerinin marka, model ve/veya teknik özelliklerinde değişiklik talebi varsa, tedarikçi değişikliği zeyilnamesine ilişkin esaslar aynen uygulanır. Tedarikçi değişikliğinde olduğu gibi bu değişiklik talebi için de manipülasyon kontrolü yapılır.

Harcama kalemi değişikliği, Kurumun teknik birimlerince değerlendirilir. Değişiklik talebinin yatırımın amacı ve sürdürülebilirliği üzerinde olumsuz etkisi olmamalıdır. Teknik değerlendirmede, markası, modeli ve teknik özellikleri değişecek harcama kalemleri değerlendirilirken; proje üzerindeki değişiklikler, teknik analiz kapsamında değerlendirilen minimum kriterler, kapasite kriterleri, yerel mevzuata ve AB mevzuatına uyum vs. hususları dikkate alınır.

Yeni tedarikçiden alınacak makine ekipman, başvuru aşamasında teklif almak amacıyla hazırlanan teknik şartnameye uygun olmalıdır. Teknik şartnamede değişiklik yapılmak isteniyorsa bunun makul gerekçeleri sunulmalıdır. Aksi takdirde Kurum, ödeme yapmama veya ödeme yapılmış ise geri alım yapma hakkına sahiptir.

Yeni makine ekipmanın teknik özellikleri, eski makine ekipman ile birebir aynı olsa dahi marka ve model değişikliği söz konusu olduğunda teknik değerlendirme yapılır.

Sözleşmedeki harcama kalemlerinin, aynı işleve sahip yeni harcama kalemleri ile değiştirilmek istenmesi durumunda, ilgili harcama kalemlerinin fiyatları için Kurum tarafından piyasa araştırması yapılır. Yapılan araştırma neticesinde, harcama kalemlerinin fiyatlarının piyasa fiyatlarının üzerinde olması durumunda, Kurum bu kalemlerin fiyatlarında azaltma yapma veya bu kalemleri uygun olmayan harcama olarak kabul etme veya değişiklik talebini reddetme hakkına sahiptir.

Yapılan teknik değerlendirme sonucunda uygun bulunmayan harcama kalemleri, yatırım için teknik olarak gerekli ve zorunlu ise; sözleşmedeki uygun harcama kalemlerinden çıkarılsa bile yatırımdan çıkarılmaz ve uygun olmayan zorunlu harcama kalemleri olarak sözleşmede kalmaya devam eder.

Değişiklik talebi kapsamında sözleşmeye giren ve sözleşmeden çıkan makine ekipman sayısının farklı olması durumunda; miktarların uygunluğu, makine ekipmanların kapasitesine göre belirlenir. Sözleşmedeki makine ekipman(lar) ın kapasitesini aşan talepler uygun olmayan harcama olarak değerlendirilir. Değişiklik yapılması uygun bulunan harcama kalemleri için eski ve yeni kapasiteler eşdeğer olmalıdır. Eski ve yeni durum eşleştirilirken, bütçeleri değil işlev ve kapasiteleri dikkate alınır.

Değişiklik talebinin araç alımı içermesi durumunda, teklif veren tedarikçilerin yeni (birinci el) araç satabilir nitelikte; yetkili bayii olması gereklidir. Gerekli görülmesi halinde tedarikçilerden bu amaçla destekleyici/ kanıtlayıcı doküman talep edilir.

8.4. MAKİNE EKİPMAN HARCAMA KALEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK

Sözleşmede yer alan bazı makine-ekipman harcama kalemlerinin marka, model, teknik özellik, miktar veya kalitesinde değişiklik talebi varsa, 8.3 maddesinin tedarikçi değişikliği hariç tüm esasları uygulanır.

DTF'de talep edilen değişikliğe yönelik gerekli açıklamalar yazılmış olmalıdır. Gerekçe ve gerekçeye ilişkin dokümanlar DTF'ye ek yapılmalıdır. Makine-ekipman için değişiklik talebiyle birlikte; değişikliğe konu harcama kalemlerinin toplam tutarına göre aşağıda belirtilen koşullara uygun olarak yeterli sayıda, yeni makine-ekipmanlara ait teknik özellikleri, miktarları, birim fiyatları içeren yeni teklif(ler), teklif davet mektubu, teknik şartname, faaliyet belgesi, ortaklık yapısını gösteren belge ve varsa ilgili başka belgeler sunulmalıdır.

Tedarikçi Ticaret ve/veya Sanayi Odası üyesi ise; Faaliyet Belgesi ve Ortaklık Yapısını Gösterir Belge sunulmasına gerek bulunmamaktadır. İlgili kontroller Ticaret Bakanlığı veri tabanından yapılacaktır.

Mevcut teknik şartname ile uyumlu;

Başvuru aşamasında seçilen tedarikçinin sözleşme sonrasında bir veya birkaç harcama kalemini temin edememesi ve yerine teknik şartnameyle uyumlu alternatif marka/model/teknik özellikte harcama kalemi temin edeceğini bildirmesi durumunda - harcama kalemlerinin toplam tutarına bakılmaksızın - bu tedarikçinin yeni harcama kalemlerine ait teklifi ile Kuruma zeyilname talebinde bulunulmalıdır.

Başvuru aşamasında seçilen tedarikçinin sözleşme sonrasında bir veya birkaç harcama kalemini mevcut teknik şartnameye göre temin edememesi durumunda; değişikliğe konu toplam harcama tutarının 20.000 avro üzerinde olması halinde; teklif geçerlilik süreleri dolmamış ise öncelikli olarak başvuru paketinde belirtilen seçilmeyen iki teklif sahibinden, proje başvurusunda kullanılan teknik şartnameye göre güncel tarihli yeni teklif alınmalıdır. İlaveten, yeni bir tedarikçiden de aynı teknik şartnameye göre üçüncü bir teklif alınmalıdır. Aynı dönemde alınmış bu üç teklif arasından başvuruda uygulanan esaslara göre biri seçilmeli ve söz konusu üç teklif Kuruma zeyilname talebiyle beraber sunulmalıdır. Başvurudaki seçilmeyen tedarikçilerin tekliflerini güncellememesi halinde onların yerine de yeni tedarikçilerden teklif alınmalı, bu üç teklif arasından başvuruda uygulanan esaslara göre biri seçilmeli ve söz konusu üç teklif Kuruma zeyilname talebiyle beraber sunulmalıdır. Teklif geçerlilik süreleri dolmuş ise başvuru paketinde belirtilen seçilmeyen iki teklif sahibinden yeni teklif alınmadan başka tedarikçilere gidilebilir. Öte yandan, değişikliğe konu toplam harcama tutarı 20.000 avro ve altında ise tek teklif yeterli olacaktır.

Yeni teknik şartname olması durumunda;

Başvuru aşamasındaki teknik şartname sözleşme sonrasında değiştirilmek istenirse; değişikliğe konu toplam harcama tutarının 20.000 avro üzerinde olması halinde; teklif geçerlilik süreleri dolmamış ise öncelikli olarak başvuru paketinde belirtilen seçilen ve seçilmeyen teklif sahiplerine yeni teknik şartname gönderilerek yeni teklifler alınmalıdır. Teknik şartnamenin değiştirilme gerekçeleri Kurum tarafından makul bulunmalıdır. Aynı dönemde alınmış bu üç teklif arasından başvuruda uygulanan esaslara göre biri seçilmeli ve üç teklif de Kuruma zeyilname talebiyle beraber sunulmalıdır. Başvurudaki seçilen ve seçilmeyen tedarikçilerin yeni teknik şartnameye göre teklif vermemesi halinde onların yerine yeni tedarikçilerden teklif alınmalı,

bu üç teklif arasından başvuruda uygulanan esaslara göre biri seçilmeli ve söz konusu üç teklif Kuruma zeyilname talebiyle beraber sunulmalıdır. Teklif geçerlilik süreleri dolmuş ise başvuru paketinde belirtilen seçilen veya seçilmeyen teklif sahiplerinden yeni teklif alınmadan başka tedarikçilere gidilebilir. Öte yandan, değişikliğe konu toplam harcama tutarı 20.000 avro ve altında ise tek teklif yeterli olacaktır.

8.5. GÖRÜNÜRLÜK HARCAMA KALEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK

Görünürlük harcamalarına ilişkin ödeme, yatırımın ilk taksidi ile talep edileceği için varsa değişiklik talepleri ilk faaliyet bitiş tarihinden önce sunulmalıdır. Görünürlük harcamasının tedarikçisi değiştirilmek istendiğinde Madde 8.1'e göre işlem yapılır. Tedarikçi değişikliği ile birlikte, sözleşmede yer alan görünürlük harcama kalemlerinin teknik özelliklerinde de değişiklik talebi varsa, Madde 8.3'e göre işlem yapılır. Sözleşmede yer alan görünürlük harcama kalemlerinin sadece teknik özelliklerinde değişiklik talep edilmesi durumunda ise Madde 8.4'e göre işlem yapılır.

8.6. GENEL HARCAMA KALEMLERİNDE DEĞİŞİKLİK

İş planı ve teknik projenin hazırlanması ile ilgili zeyilname talebinde bulunulamaz.

Genel harcama tedarikçisi değiştirilmek istendiğinde Madde 8.1'e göre işlem yapılmaktadır. Tedarikçi değişikliği ile birlikte, sözleşmede yer alan genel harcama kalemlerinin teknik özelliklerinde de değişiklik talebi varsa, Madde 8.3'e göre; sadece genel harcama kalemlerinin teknik özelliklerinde değişiklik talebi varsa, Madde 8.4'e göre işlem yapılır.

8.7. TEMSİL VE İLZAMA YETKİLİ KİŞİ DEĞİŞİKLİĞİ

Tüzel kişiler için sözleşmede adı geçen temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin değişikliği talebinde bulunulabilir. DTF'nin ekinde Ticaret Sicil Gazetesi ve noter onaylı imza sirküsü sunulmalıdır. DTF sunulan tarihte eski yetkilinin yetki süresi bittiği için DTF'nin geçerli olması için yeni seçilen yetkili kişi tarafından imzalanmış olması gerekir; aksi halde DTF geçersiz sayılır.

Birden fazla kişinin münferit olarak tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olduğu durumlarda, DTF'de bir kişinin bilgilerinin belirtilmesi gerekmektedir. Bu durumda, yetkili kişi için yapılması gereken tüm kontroller bu kişi üzerinden

yapılır. Şayet, temsil ve ilzama yetkili olarak belirtilen kişiler müştereken yetkili ise ve yetki kullanımı belli kişi sayısı ile sağlanıyor ise; bu durumda müşterek imzaya yetkili olan kişilerden kimler esas alınacak ise bilgilerinin DTF’de belirtilmesi gerekmektedir. Bu durumda gerçekleştirilecek olan kontroller DTF’de belirtilen kişilere ait bilgiler üzerinden yapılacaktır.

Proje kapsamında teklif sunmuş olan tedarikçiler ve çalışanları yasal temsilci olarak tayin edilemez.

Temsil ve ilzama yetkili kişi değişikliğinde adli sicil ve adli sicil arşiv kaydı sorgulamaları yapılır. Bu sorgulama sonucunda yararlanıcı;

- Anonim şirket ise, herhangi bir yönetim kurulu üyesi,
- Limited şirket ise, şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)(başvuru formunda ismi belirtilmeyenler dahil),
- Limited şirket ve şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi yok ise, herhangi bir şirket ortağı,
- Kollektif şirket ise, şirket ortakları,
- Komandit şirket ise, şirketi temsil ve ilzama yetkili sınırlı ve sınırsız ortaklar,
- Üretici örgütü ise, üretici örgütünün herhangi bir yönetim kurulu üyesi,
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği veya İl/ İlçe Ziraat Odası ise; Türkiye Ziraat Odaları Birliği veya İl/ İlçe Ziraat Odası yönetim kurulu üyeleri;

başvuru için uygun olmayan bir suçtan hüküm giymemiş olmalıdır.

Mevcut yetkili kişi sıralama kriterlerinden faydalanmış ise yeni kişi için de sıralama kriteri kontrolü yapılır. Kontrol sonucunda yeni yetkili kişinin ilgili kriterleri sağlamaması durumunda desteklenecek projeler arasında yer almama riski bulunmaktadır. Başvuru sırasında mesleki yeterliliğin sağlanması için herhangi bir evrak/belge sunulmuş olması durumunda, yeni yetkili kişi için de mesleki yeterliliğin sağlanmış olması koşulu aranacaktır.

Üretici örgütünün temsil ve ilzam yetkisinin birden fazla kişide olması ve bunlardan kadın olan yetkilinin değişmesi durumunda, son durumda temsil ve ilzam yetkili kişilerden birinin kadın olması sıralama kriterini sağlamak için yeterlidir.

8.8. UYGULAMA SONRASI (US) DÖNEMDE YATIRIMIN VE SÖZLEŞMENİN GERÇEK KİŞİDEN TÜZEL KİŞİLİĞE DEVRİ

Yatırım, Sözleşme ve Sözleşmeye bağlı alacaklar, yararlanıcının vefatı ile ilgili sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla üçüncü kişilere devredilemez. Diğer bir ifadeyle, yararlanıcı gerçek kişi ya da tüzel kişilik ise Yatırım, Sözleşme ve Sözleşmeye bağlı alacakları, başka herhangi bir gerçek kişiye ya da ortağı kim olursa olsun herhangi bir tüzel kişiliğe devredilemez. Bu sınırlamalara bir istisna olarak, yararlanıcı gerçek kişi ise Uygulama Sonrası Dönemde, Yatırım ve Sözleşmeyi belirli koşullar dâhilinde bir tüzel kişiliğe devredebilir.

Söz konusu koşullar aşağıda sıralanmıştır:

Bu gerçek kişi, söz konusu tüzel kişilikte hâkim ortak ve %50'den fazla hisseye sahip ve tüzel kişilikte tek başına münferiden temsil ve ilzama yetkili kişi ya da müştereken temsil ve ilzama yetkili kişilerden biri olmalıdır.

Söz konusu tüzel kişilik, ilgili tedbir, sektör ve alt-sektörün genel ve spesifik uygunluk koşulları bakımından ve ilgili başvuru çağrısına göre uygun olmalıdır.

Yararlanıcının IPARD Sıralama Kriterlerine göre puanı, bu gerçek kişi yerine söz konusu tüzel kişiliğe göre yeniden değerlendirilir. Yeniden değerlendirme sonucu hesaplanan puanın, yararlanıcıyı ilgili çağrıda TKDK tarafından desteklenecek projeler listesinin dışında bırakacak ölçüde düşmesi halinde, devir talebi reddedilir.

Yardım oranı, bu gerçek kişi yerine söz konusu tüzel kişiliğe göre yeniden değerlendirilir. Bu yeniden değerlendirme sonucunda yardım oranı düşer ise, destek tutarı yeniden hesaplanır ve fark ile orantılı olarak TKDK tarafından geri alım uygulanır ancak, destek oranı artar ise ilave destek tutarı ödenmez.

Devrin TKDK tarafından onaylanmasından sonra söz konusu tüzel kişiliğin temsil ve ilzama yetkili kişininin (önceki gerçek kişi yararlanıcının) ölümü halinde, 4721 sayılı Medeni Kanun'un Miras Hükümleri çerçevesinde mirası kabul etmiş, veraset ilamı ve diğer mirasçıların muvafakatini sunan varis, IPARD uygunluk şartlarını karşılaması koşuluyla yeni temsil ve ilzama yetkili kişi olabilir. Varisin uygunluğu TKDK'nın değerlendirmesine tabidir. Varisin uygunluğunun değerlendirilmesi sırasında hem ilgili çağrıya hem de ilgili IPARD Programının son (değişmiş) versiyonuna göre uygunluk koşulları dikkate alınır ve mirasçının lehine olan uygulanır. İlaveten, mesleki yeterlilik ve sıralama

kriterleri varis için dikkate alınmaz. Öte yandan, söz konusu tüzel kişilikteki mirasçının (mirasçıların) toplam hissesi Sözleşme Döneminin sonuna kadar %50'den fazla olmalıdır.

Yararlanıcı, proje başvurusu ve ödeme talebi aşamalarında sunulmuş ilgili belgelerin (gerçek kişi yerine söz konusu tüzel kişiliğe göre) güncellenmiş versiyonlarını sunmalıdır.

Yatırım ve sözleşmenin gerçek kişiden tüzel kişiliğe devrine ilişkin değişiklik talebi DTF ile sunulmalıdır. DTF'nin ekinde, tüzel kişiliğin noter onaylı "Yetkili Kişi İmza Sirküleri" sunulmalıdır. Ortaklık yapısı ve hisse oranları Ticaret Bakanlığı Veritabanından kontrol edilecektir.

Gerçekleştirilecek kontroller sonrasında Tüzel Kişiliğin uygun bulunması durumunda talep edilen değişiklik kabul edilir. Eğer yardım oranı düşüyorsa ve yararlanıcıya ödenmesi gereken toplam tutar gerçekleşen ödemeden daha düşük ise gerekli tutarın geri alımı için bildirim yapılır. Eğer tüzel kişilik uygun değil ise, değişiklik talebi reddedilir.

8.9. YARARLANICININ ADINDA YA DA TİCARİ UNVANINDA DEĞİŞİKLİK

Gerçek kişilerde evlenme/boşanma/mahkeme kararı ile ad-soyad değişikliği olması, tüzel kişilerde unvanlara ekleme/çıkarma olması veya Ticaret Kanunu hükümlerine göre şirket türü değişikliği durumlarında değişiklik talebi sunulabilir. DTF ile birlikte; gerçek kişi ise nüfus cüzdanı, tüzel kişilik ise ticaret sicil gazetesi sunulmalıdır.

8.10. TEDARİKÇİ/YÜKLENİCİNİN ADINDA/TİCARİ UNVANINDA/ŞİRKET TÜRÜNDE DEĞİŞİKLİK

Tedarikçinin/yüklenicinin adında/ticari unvanında değişiklik olması, tüzel kişilik olan tedarikçinin/yüklenicinin şirket türünde değişiklik olması veya tedarikçi/yüklenicinin gerçek kişiden tüzel kişiliğe dönüşmesi durumunda Kuruma zeyilname talebi sunulmalıdır.

Yukarıda anılan değişiklikler sonucunda yeni bir hükmi şahsiyetin ortaya çıktığı durumlarda, tedarikçi değişikliği işlem adımları uygulanır; değilse sadece tedarikçinin/yüklenicinin adında/ticari unvanında değişiklik yapılır.

Söz konusu değişikliğin, tedarikçinin/yüklenicinin adında/ticari unvanında değişiklik olarak değerlendirilmesi için, yararlanıcı tarafından DTF ile birlikte eski/yeni durumu gösterir Ticaret Sicil Gazetesi ve ticaret sicil müdürlüğünden alınmış yeni şirket unvan ve bilgilerini içeren resmi belge sunulmalıdır.

Tedarikçinin/yüklenicinin ticari unvanında değişiklik yapılması durumunda, zeyilname imzalandıktan sonrasında kesilen faturalarda tedarikçinin/yüklenicinin yeni unvanı yazılmış olmalıdır.

8.11. BANKA YA DA BANKA HESAP NUMARASI DEĞİŞİKLİĞİ

Banka veya banka hesap numarası değişikliği için DTF sunulabilir. DTF ile birlikte Banka Hesap Cüzdanı/fotokopisi sunulmalıdır. Banka hesap cüzdanı; ilgili banka tarafından imzalanmış ve kaşelenmiş olmalıdır.

Başvuru aşamasında kredi niyet mektubu sunulmuşsa ve bu bankaya ait banka hesap bilgileri değişecek ise; ilgili bankadan muvafakat/hesap bilgisi değişikliğinde sakınca yoktur yazısı alınmalıdır. Yatırımın uygun harcamalarına finansman sağlayan ve başvuru sırasında TKDK'ya sunulan Kredi Niyet Mektubunun alındığı Banka/Finans kuruluşlarına ait hesap numaralarının değişikliğine, TKDK tarafından onay verilmeyebilir.

8.12. HERHANGİ BİR FAALİYET DÖNEMİNİN BAŞLANGIÇ TARİHİNDE /BİTİŞ TARİHİNDE DEĞİŞİKLİK (UZATMA, KISALTMA) VE ÖDEME TALEP PAKETİ SUNULMA TARİHİ DEĞİŞİKLİĞİ

Faaliyet dönemi bitiş tarihi ve ÖTP teslim tarihinin değiştirilmesine yönelik değişiklik talepleri mevcut faaliyet bitiş ve ÖTP teslim tarihine kadar sunulabilir.

Yararlanıcı tarafından sunulan gerekçenin makul bulunması halinde her bir taksit dönemi ve yatırımın toplam uygulama süresi uzatılabilir ancak bu süre uzatımları sonrasında yatırımın toplam uygulama süresi, ilgili çağrının Başvuru Çağrı Rehberi'nde belirtilen süreleri geçemez. Yararlanıcı, yatırım faaliyetlerine sözleşme imzalandıktan sonra Başvuru Çağrı Rehberi'nde belirtilen süre içerisinde başlamamış ise, süre uzatma talebi TKDK tarafından reddedilir. Yatırım faaliyetlerinin başlayıp başlamadığına dair karar TKDK'nın inisiyatifindedir ve koşulları ilgili çağrının Başvuru Çağrı Rehberi'nde ayrıntılandırılmıştır. Ayrıca, yatırım faaliyetleri başlamış ya da başlamamış olsun, TKDK'nın süre uzatma talebini kabul ya da reddetme hakkı saklıdır.

Süre uzatma talebi olduğunda, sözleşme değişikliği aşamasında, varsa kira sözleşmesinin veya üst hakkını gösterir resmi senedin, uygulama sonrası dönemin uzatılmış bitiş tarihini kapsamaması gerekir. Kira sözleşmesi veya üst hakkını gösterir resmi senet, uygulama sonrası dönemin uzatılmış bitiş tarihinden önce sonlanıyor ise bitiş tarihini kapsayan yeni bir kira sözleşmesi veya üst hakkını gösterir resmi senet sunulmalıdır. Kira sözleşmesinin veya üst hakkını gösterir resmi senedin yenilenmesi durumunda takyidatlı tapu kaydına şerh edilmelidir.

Faaliyet Bitiş/ÖTP Teslim Tarihi Değişikliği zeyilnamelerinde; yatırım kapsamında alınmış teminat mektubu (varsa) süresinin, uzatılmış faaliyet süresini de kapsamaması gerekecektir. TKDK, yararlanıcıdan teminat mektubu süresinin uzatılmasını talep edebilir.

Avans kullanımı için veya yatırım arazisinde ipotek olması durumunda (yeni işletme) teminat mektubu getirilmiş ise; süre uzatımı söz konusu olduğunda teminat mektubunun süresinin uygulama sonrası dönemin uzatılmış bitiş tarihini kapsamaması gerekecektir. Uygulama sonrası dönemin uzatılmış bitiş tarihini kapsamayan teminat mektuplarının süresinin uzatılması gerekecektir.

8.13. YATIRIMIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ YA DA ÇİZİMLERİNDE DEĞİŞİKLİK

Yatırıma ait çizimlerde değişiklik olması durumunda, değişikliğin gerekçesi açıklanmalı ve güncel çizimler DTF ile birlikte sunulmalıdır. Değişiklik talebinin uygunluğu, yatırımın amacına ve sürdürülebilirliğine etkileri TKDK tarafından değerlendirilerek talebe ilişkin karar neticelendirilir.

8.14. YATIRIM YERİ DEĞİŞİKLİĞİ İSTİSNALARI

Yatırım yeri değişikliği istisnası sadece 302-1 ve 302-2 tedbir-sektörleri kapsamındaki bina içermeyen yatırımlar için kullanılabilir. Mevcut yatırım alanına yeni parsel eklenmesi ya da genişletme/daraltma bu kapsam dışındadır.

302-1 ve 302-2 tedbir/sectörleri kapsamındaki bina içermeyen yatırımlarda, devlet tarafından kamu yararı gözetilerek alınan kararlardan kaynaklanan veya yararlanıcının vefatından sonra mirasçılar arasında ya da mirasçılar ile kiraya veren arasında yeni bir kira sözleşmesinin yapılamaması nedeni ile

aynı il içerisindeki yatırım yeri değişikliklerine izin verilir. Devlet tarafından kamu yararı gözetilerek alınan kararlardan kaynaklanan yatırım yeri değişikliği taleplerinde, ilgili kamu kurumundan değişikliğin zorunlu olduğuna dair imzalı yazı sunulmalıdır. Öte yandan, yatırım yeri değişikliği istisnası kapsamında değerlendirilen tüm durumlarda, yeni yatırım adresi için aplikasyon krokisi ve varsa yenilenen çizimler DTF ile birlikte sunulmalıdır.

8.15. YATIRIMIN AMACINI OLUMSUZ ETKİLEMİYEN DİĞER DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ

8.15.1. Yatırım Uygulama Adresinde Arazi Ekleme/Arazi Çıkartma

Arazinin parsellere bölünmesi işlemi ifraz, farklı parsellerin birleştirilmesi işlemi tevhid olarak adlandırılır.

Var olan yatırım arazisinin parçalara bölünüp belirlenen bir ya da birkaç parsel üzerinde yatırıma devam edilmek istenmesi ya da var olan yatırım arazisinin birleştirilip belirlenen bir parsel üzerinde yatırıma devam edilmek istenmesi durumunda, DTF ile birlikte takyidatlı tapu kaydı/web tapu sorgusu ve aplikasyon krokisi sunulmalıdır. Çizimlerde değişiklik yapılmış ise yeni çizimler eklenmelidir. Çizimlerde değişiklik olmamış ise, belediyeden çizimlerde değişiklik olmadığına dair yazı getirilmesi gereklidir.

Yatırım uygulama adresi ekleme/çıkartma taleplerinde, mevcut yatırım uygulama adresinin korunmasına dikkat edilmelidir. Bu değişikliklerde yatırım uygulama alanının büyüklüğü ve etrafındaki parsellerle olan ilişkisi kontrol edilecektir.

8.15.2. Taksit Bölme/Taksit Birleştirme

Proje kapsamında taksit birleştirme ya da taksit bölme talebinde bulunulabilir. Bu durumda DTF’de ilgili taksitlerde alınacak kalemler ve gerekçeleri ifade edilmelidir. Bu talebe bağlı olarak faaliyet bitiş tarihi ve ÖTP teslim tarihi de değişeceği için DTF’de bu kalemler de belirtilmelidir.

Avans kullanılan projeler için taksit bölme işlemi yapılamaz. Genel harcamalar ve/veya görünürlük harcamaları tek başına bir taksitin harcama kalemi olamaz.

8.15.3. Yatırım Uygulama Adresinin Mülkiyetinde Değişiklik

Arazi mülkiyetinin değiştiği durumlarda TKDK, Sözleşme değişiklik taleplerinin IPARD Programı sıralama kriterlerini etkileyip etkilemediğinin kontrolünü yapar ve olumsuz olarak değişen hususları değerlendirir ve gerekli işlemleri yapar. Başvuru tarihinden sonra yapılan olumlu yöndeki değişiklikler sözleşmeye yansıtılmaz.

Arazi mülkiyetinin değiştiği; yararlanıcının arazinin sahibi iken kiracı pozisyonuna geçtiği durumlarda DTF ile birlikte kira sözleşmesi ve takyidatlı tapu kaydı /web tapu sorgusu sunulmalıdır. Kiralama süresi sözleşme dönemini kapsamalı ve kiralama işlemi tapuya şerh edilmiş olmalıdır.

Yatırım uygulama adresi mülkiyeti değişikliğinde, yatırım uygulama adresinin bire bir aynı olmasına; ekleme/çıkartma yapılmamasına dikkat edilmelidir.

8.15.4. Yatırım Adında Değişiklik

Yatırım adı değişikliği beyana esastır. DTF’de yatırımın adında değişiklik talebinin gerekçesi belirtilmelidir.

8.15.5. Ticaret Sicilinde Yapılan Değişiklikler

Yararlanıcı, Ticaret Sicilinde yazılı ortaklık yapısında, adresinde ya da diğer bilgilerinde herhangi bir değişiklik olması durumunda, değişikliği takip eden 10 (on) iş günü içerisinde TKDK’ya yazılı bildirimde bulunmalıdır.

Faydalanıcının çok ortaklı anonim şirket olması durumunda; “Ticaret Sicil Müdürlüğü, noter veya ilgili Bakanlık tarafından atanan komiser tarafından onaylanmış”son genel kurula ait hazirun cetvelinin sunulması gerekmektedir.

Ortaklık yapısı değişikliğinde adli sicil ve adli sicil arşiv kaydı sorgulamaları yapılır. Bu sorgulama sonucunda yararlanıcı;

- Anonim şirket ise, herhangi bir yönetim kurulu üyesi,
- Limited şirket ise, şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)(başvuru formunda ismi belirtilmeyenler dâhil),
- Limited şirket ve şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi yok ise, herhangi bir şirket ortağı,

- Kollektif şirket ise, şirket ortakları,
- Komandit şirket ise, şirketi temsil ve ilzama yetkili sınırlı ve sınırsız ortaklar,
- Üretici örgütü ise, üretici örgütünün herhangi bir yönetim kurulu üyesi,
- Türkiye Ziraat Odaları Birliği veya İl/ İlçe Ziraat Odası ise; Türkiye Ziraat Odaları Birliği veya İl/ İlçe Ziraat Odası yönetim kurulu üyeleri; başvuru için uygun olmayan bir suçtan hüküm giymemiş olmalıdır.

8.16. SÖZLEŞMENİN VARİSE DEVREDİLMESİ

Yararlanıcının gerçek kişi olması ve sözleşme döneminin herhangi bir aşamasında vefat etmesi durumunda yatırım, uygulamayı devam ettirmek için başvuran mirasçıya devredilebilir. Yatırım, devam ettirmek üzere başvuran, 4721 sayılı Medeni Kanun'un Miras Hükümleri çerçevesinde mirası kabul etmiş, veraset ilamı ve diğer mirasçıların muvafakatini sunan varise, ilgili tedbir/ sektör/alt-sektörün gerekli IPARD uygunluk kriterlerini taşıması koşuluyla ve TKDK'nın onayına bağlı olarak devredilebilir.

Yararlanıcının vefatı üzerine tüm varislere "Varis Bilgilendirme Dokümanı" gönderilir. Sözleşmeyi devam ettirmek isteyen varisin, diğer mirasçıların muvafakati, veraset ilamı ve uygunluk kontrollerine ilişkin belgelerle birlikte zeyilname talebinde bulunması gerekmektedir.

Uygulama dönemindeki projeler için; mirasçılardan hiçbirinin verilen süre içinde projenin devri için başvuruda bulunmamış olması veya uygunluk koşullarını sağlayan varis bulunmaması durumunda sözleşme fesih süreci başlatılır ve var ise yapılmış olan ödemeler geri alınır.

Uygulama sonrası dönemdeki projeler için; mirasçılardan hiçbirinin verilen süre içinde projenin devri için başvuruda bulunmamış olması veya uygunluk koşullarını sağlayan varis bulunmaması durumunda sözleşme geri alım yapılmaksızın sona erer.

9. UYGULAMA SONRASI DÖNEMDE SÖZLEŞMEDE BÜYÜK DEĞİŞİKLİK KONULARI

Sözleşme dönemi, sözleşmenin yürürlüğe girdiği gün başlar ve “Uygulama Sonrası Dönem”in bitiş tarihinde sona erer (Sözleşme Özel Hükümler/Madde 3). Kurumumuz tarafından desteklenmiş olan projeleri gerçekleştiren yararlanıcılar, bu dönem içerisinde de üzerlerine düşen yükümlülükleri yerine getirmelidirler. İşletmenin sürdürülebilirliğini korumanın yanı sıra, TKDK tarafından desteklenmiş yapılarda ve makine/ekipmanlarda gerekli görülen değişiklikler hakkında Kurumumuzu bilgilendirmenin yararlanıcıların yükümlülüğünde olduğu, Sözleşme Genel Hükümler/Madde 1.4 (g) bendinde; “Yatırımın uygulanması ile ilgili değişiklik yapmak istiyorsa, değişiklik talebini TKDK’ya yazılı olarak bildirmek ve TKDK’nın onayını almakla yükümlüdür.” şeklinde ifade edilmiştir. Bu sebeple, projede uygulama sonrası dönemde olabilecek değişikliklerin Kuruma bildirilmesi ve gerekli durumlarda zeyilname düzenlenmesi gerekmektedir.

9.1. ZEYİLNAME DÜZENLENMESİNİ GEREKTİRMEYEN DEĞİŞİKLİKLER

TKDK, zeyilname gerektirmeyen durumlar için bildirim yapılan husus ile ilgili olarak teknik değerlendirme yapar. Talep edilen değişikliğin proje amacına ve sürdürülebilirliğine olumsuz etkisi olmamalıdır.

9.1.1. Makine/Ekipman

Proje kapsamında desteklenmiş olan makine ve ekipmanların marka, model, tip ve teknik özellikleri değişmeden sadece seri numarasında farklılık olacak şekilde -garanti kapsamında yapılan değişikliklerde olduğu gibi- değiştirilmesi durumunda zeyilname yapılması gerekmemektedir. Bu durumda İl Koordinatörlüğüne/İl İrtibat Ofisine dilekçe ile elden veya faks yoluyla bildirim yapılması yeterlidir.

9.1.2. Yapım İşleri

Aşağıda belirtilmiş olan hususlarda değişiklik olması durumunda zeyilname talebinde bulunulmasına gerek olmayıp dilekçe ile yapılacak bildirim yeterlidir.

- Destek kapsamındaki yapılardaki derz, iç ve dış sıva, badana, boya, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik, sıhhi tesisat, korkuluk, paratoner, pergole ve benzerinin tamirleri ile bölme duvarı, bahçe duvarı, baca ve saçak ve benzeri elemanların tamiri gibi tadilat

işleri adi tadilat sayılıp yapı ruhsatı değişikliğine tabi olmadığından, ödeme yapılan unsurları eksiltmemek kaydıyla, zeyilname düzenlenmesi gerekmemektedir.

- Destek kapsamındaki yapıların içerisinde, iş akışını olumsuz etkilemeyecek şekilde ve ödeme yapılan unsurları eksiltmemek kaydıyla yapılan bölme duvarı, panel, paravan gibi ek yapım işleri için zeyilname düzenlenmesi gerekmemektedir.
- Desteklenen yapıların dış kısımlarına bitişik şekilde yapılacak olan, jeneratör, soba, havalandırma/iklimlendirme sistemlerinin dış aksamları gibi ekipmanları çevresel etkilerden koruma amacı taşıyan sundurma, sac ile kapatma gibi ek imalatlar için zeyilname düzenlenmesi gerekmemektedir.
- Yatırım alanında, ilave olarak yapılan yürüyüş yolları, peyzaj düzenlemeleri, çevre duvarı/çiti, araç park alanı gibi çevresel düzenlemeler ile desteklenen yapılardan bağımsız olarak yapılan diğer binalar için, ödeme yapılan unsurları eksiltmemek kaydıyla, zeyilname düzenlenmesi gerekmemektedir.

9.2. ZEYİLNAME DÜZENLENMESİNİ GEREKTİREN DEĞİŞİKLİKLER

Uygulama sonrası dönemdeki değişikliklere ilişkin zeyilname talepleri gerekçelendirilmelidir. Makine/ekipman ve yapım işlerine ilişkin zeyilname yapılmasını gerektirecek değişiklikler aşağıda açıklanmaktadır.

9.2.1. Makine/Ekipman

Yararlanıcı, makul bir gerekçeye dayanarak, sözleşme kapsamında alıp kullanmaya başladığı makine ekipmanları uygulama sonrası dönemde değiştirmek için; bu rehberin Madde 9.3.5'i hariç söz konusu değişikliği yapmadan önce İl Koordinatörlüğüne yazılı olarak bir Değişiklik Talep Formu (DTF) sunar. DTF'de talep edilen değişikliğe yönelik gerekli açıklamalar mutlaka yazılmış olmalıdır. Gerekçe ve gerekçeye ilişkin dokümanlar DTF'ye ek yapılmalıdır.

Zeyilname talebinin onaylanarak taraflarca imza altına alınmasından sonra, zeyilname dokümanında belirtilmesi durumunda, fatura ve/veya garantiye dair evrakların dokümanda belirtilen tarihte TKDK'ya sunulması gerekmektedir. İlgili belgelerin verilen süre içerisinde teslim edilmemesi durumunda usulsüzlük işlemi başlatılır.

9.2.2. Yapım İşleri

Ruhsata Tabi Yapılardaki Değişiklikler

Binaların planı, görünüşü, kapalı alan büyüklüğü ve statik bünyesine tesir eden unsurlar bu kapsamda esaslı tadilat olarak değerlendirilmektedir. Kurumumuz tarafından destek alan projelerdeki yapıların ruhsata tabi ana unsurlarıyla (ahır, kümes, idari bina, işletme binası, üretim binası gibi kapalı alanlar) ilgili uygulama sonrası dönemde gerçekleştirilecek esaslı tadilatların Kurumumuza, ilgili ruhsat değişikliğini içeren zeyilname talebi ile bildirilmesi gerekmektedir.

Zeyilname talebi içeriğinde sunulan esaslı tadilat işleri için ilgili idarelerce (Belediyeler, İl Özel İdareleri ve özel durumlarda Organize Sanayi Bölgesi Tüzel Kişilikleri, Serbest Bölge Tüzel Kişilikleri) onaylanan statik, mimari, elektrik ve sıhhi tesisat projeleri yenilenen yapı ruhsatı ile birlikte Kurumumuza sunulmalıdır.

Ruhsata Tabi Olmayan Yapılardaki Değişiklikler

Ruhsata tabi olmayan yapılardaki (köy ve mezraların yerleşik alanlarında ve civarında sadece köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlarca yapılacak konut, tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar ile müstemilat binaları) esaslı tadilatlar için yapıdaki değişikliklerin fen ve sağlık kurallarına uygun olduğuna dair İl Özel İdaresinin görüşü alınarak yenilenen statik, mimari ve tesisat projelerinin fenni mesul tarafından onaylanmış nüshasının Kurumumuza zeyilname talebi ile sunulması gerekmektedir.

Kapalı alan tanımına girmeyen ve ruhsat değişikliği gerektirmeyen basit yapılarda esaslı tadilat kapsamına giren silaj deposu ve gübre çukurunun kapasitesinin değişmesi, su deposu ve balık havuzu sayısının/kapasitesinin artması vb. değişiklikler ile kırsal turizm kapsamına giren kamp alanı, spor alanı, rekreasyon alanı, hobi bahçesi, at parkuru, dağ bisikleti parkuru, rafting parkuru, doğa yürüyüşleri parkuru vb. çevresel düzenlemelerde yapılan değişiklikler için zeyilname talebi sunulmalıdır.

9.3. DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

1. Uygulama sonrası dönemdeki değişikliklere ilişkin zeyilname talepleri gerekçelendirilmelidir. Zeyilname ile değiştirilmesi talep edilen makine/ ekipmanların yerine tedarik edilecek makine/ekipmanlar; asgari olarak desteklenmiş uygun harcama kaleminin teknik özelliklerini taşımalı, mevcut prosesle uyumlu olmalı, ikinci el olmamalı, proje başvurusunda uygulanan 3 (üç) teklif kuralına uygun olmalıdır.
2. Gerekli hallerde, destek verilmiş projenin ana unsurlarıyla ilgili yapılacak esaslı tadilatlarda ve yapım işleri ve makine/ekipman kapasite artırımlarında, hayvan refahı, hijyen, biyo-güvenlik, gıda güvenliği vb. gibi sözleşme ve eklerinde yer alan AB standartları ve teknik zorunluluklara ilişkin sertifikaların yenilenmesi gereklidir.
3. Kapasite artırımı için yeni bir kümes, yeni bir ahır yapımı gibi yeni yapım işi söz konusu olduğunda, yeni yapının aynı parsel içerisinde destek verilen mevcut yapılardan tamamen bağımsız olması durumunda, yetkili idarelerden gerekli izinlerin alınması koşuluyla Kurumumuza dilekçe ile -elden veya faks yoluyla- bildirim yapılması yeterlidir ancak yeni yapım işi ile artan kapasite için gerekli gübre çukuru, yem deposu, su deposu gibi yan unsurların yatırım kapsamında desteklenen unsurlardan karşılanmaması gerekmektedir.
4. Yatırım alanında, yerinde kontrol esnasında tespit edilen ilave yapılar varsa, bu yapıların, proje kapsamında desteklenmiş unsurlardan bağımsız olması, yatırımla ilişkisinin bulunmaması ve proje sürdürülebilirliğine olumsuz bir etkisi olmaması durumunda zeyilname düzenlenmesi gerekmemektedir.
5. Proje kapsamında desteklenmiş olan makine ekipmanda değişiklik yapılma ihtiyacı doğduğunda ve zeyilname sürecinin sonuçlanmasının beklenmesinin projenin sürdürülebilirliği açısından olumsuz bir etki yaratabileceği acil hallerde, makine/ekipman değişiklik talebi gerekçeleriyle birlikte açıklanarak İl Koordinatörlüğüne/İl İrtibat Ofisine dilekçe ile -elden veya faks yoluyla- bildirilmelidir. Bu bildirimle yararlanıcı değişikliği gerçekleştirebilir. Değişikliğin yapılmasını takiben 15 (onbeş) iş günü içerisinde yararlanıcı zeyilname için ilgili İl Koordinatörlüğüne başvurmalıdır. Dilekçede belirtilen değişikliğin Kurum tarafından acil bir durum olarak değerlendirilmemesi halinde zeyilname talebi inceleme

- yapılmaksızın reddedilebilir. Ayrıca, zeyilname incelemesi sonucunda, değişiklik uygun bulunmayabilir. Bu durumda yararlanıcı, proje amacının etkilendiğine karar verilirse sözleşmenin feshini, proje amacının etkilendiğine karar verilirse ilgili makine/ekipman için alınan destek tutarının geri alımını kabul etmiş sayılır.
6. Uygulama sonrası dönemde gerçekleştirilecek olan temsil ve ilzama yetkili kişi değişikliklerinde, yardım oranı yararlanıcı aleyhine değişiyor ise geri alım kararı süreci başlatılır. Ayrıca ilgili tedbirde yetkili kişinin mesleki yeterlilik koşulunu sağlamış olduğu durumlarda; yeni yetkili kişi/kişilerin mesleki yeterlilik koşulunu da sağlaması/sağlamaları gereklidir.
  7. Eski makine ekipman ve/veya yapım işi için tahakkuk ettirilen tutar, yeni makine ekipman ve/veya yapım işi için sunulan faturada belirtilen değerden fazla ise, geri alım işlemleri başlatılır.
  8. Yerinde kontrol sonucunun olumsuz olması, sunulan belgelerin idari açıdan uygun bulunmaması, ilgili belgelerin sunulmaması ya da eksik belgelerin tamamlanmaması durumunda usulsüzlük başlatılır.

10. SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİK TALEBİNİN GERİ ÇEKİLMESİ

Sözleşmede herhangi bir konuda değişiklik yapmak için İl Koordinatörlüğüne/ İl İrtibat Ofisine sunulan değişiklik talebinden vazgeçilmesi durumunda, Kurumumuza değişiklik talebinden vazgeçildiğini ve talebin geri çekilmek istendiğini belirten imzalı dilekçe sunulmalıdır.

Zeyilname imzalamaya davet edildikten sonra değişiklik talebinin geri çekilmesi, 5 (beş) iş günü içerisinde zeyilname imzalamaya gelinmemesi durumlarında aynı konu/harcama kalemleri ile ilgili olarak yeni bir değişiklik talebi sunulamaz.

11. ZEYİLNAMEYE İTİRAZ SÜRECİ

Zeyilname talebinin değerlendirilmesinden sonra yararlanıcıya, talebin uygun bulunduğu veya uygun bulunmadığına dair bildirim yapılır. Talebin uygun bulunması durumunda zeyilname dokümanının bir kopyası söz konusu bildirimde eklenir. Yararlanıcılar, kendilerine bildirilen, sözleşme değişiklik talebinin değerlendirilmesi sonucu TKDK'nın verdiği bu kararlara itirazda bulunabilirler.

Bu durumda, bildirim ekinde yer alan taslak zeyilname incelenmeli ve değerlendirme sonucuna itiraz var ise, itiraz bu bildirim teslim aldıktan sonra 5 (beş) iş günü içerisinde ilgili İl Koordinatörlüğüne/ İl İrtibat Ofisine sunulmalıdır. 5 (beş) iş günü süresinin dolmasından sonra gönderilen itirazlar değerlendirilmeden reddedilir. Ayrıca, zeyilnamenin imzalanmasından sonra zeyilname taslağına ilişkin olarak itiraz sunulamaz.

İtirazlar, Kuruma sunulmasını takiben 15 (onbeş) iş günü içerisinde sonuçlandırılır ancak, birden fazla birim ile ilgili itiraz olması durumunda, bu süre 30 (otuz) iş gününe kadar uzayabilir. Bu durumda, yararlanıcı değerlendirme süresinin uzadığına ilişkin olarak bilgilendirilir. Eğer itiraz posta ile sunulmuş ise, TKDK'nın değerlendirme süresi, itirazın Merkez, İl Koordinatörlüğü veya İl İrtibat Ofisine ulaşması ile başlar.

Değerlendirme sonucu hazırlanan itiraz cevabı, resmi yazı şeklinde yararlanıcıya gönderilir. İtiraz sonuçları, TKDK'nın değerlendirmesinden sonra nihaidir.

EKLER

Ek 1 - Değişiklik Talep Formu (DTF)

Tarih

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'na:

Başvuru Kayıt Numarası :

Sözleşme Referans Numarası :

Yatırımın Adı :

Yararlanıcının Adı ve Adresi :

Sayın İlgili,

Yukarıda bahsedilen Sözleşmede, aşağıdaki tabloda belirtilen değişikliğin yapılmasını talep etmekteyim. TKDK'nın, bu Sözleşme değişikliği talebinin değerlendirmesi sonunda, toplam tahmini uygun harcama tutarını ve maksimum tahmini destek tutarını düşürme hakkına sahip olduğunu kabul ediyorum.

KÜÇÜK DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ				
DEĞİŞİKLİĞİN TÜRÜ	MEVCUT DURUM	TALEP EDİLEN DEĞİŞİKLİK	GEREKÇE	GEREKÇEYE İLİŞKİN DOKÜMAN
Telefon numarası değişikliği				
Faks numarası değişikliği				
Mobil telefon numarası değişikliği				
E-posta/kayıtlı e-posta (KEP) adresi değişikliği				
Yasal ikametgâh /kayıtlı ofis adresi değişikliği				
Yazışma Adresi değişikliği				
Vergi dairesi değişikliği				
Vergi mükellefi kategorisi değişikliği				
302-1 ve 302-2 tedbir-sektörleri kapsamındaki bina içermeyen yatırımlarda Devlet tarafından kamu yararı gözetilerek alınan kararlardan kaynaklanan yatırım uygulama adresinin ada/ parsel/ pafta numarasında yapılan değişiklikler				

BÜYÜK DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ				
DEĞİŞİKLİĞİN TÜRÜ	MEVCUT DURUM	TALEP EDİLEN DEĞİŞİKLİK	GEREKÇE	GEREKÇEYE İLİŞKİN DOKÜMAN
Temsil ve izama yetkili kişinin değişmesi (Tüzel kişilikler için)				
Yararlanıcının adında, ticari unvanında ya da ticaret sicil numarasında değişiklik				
Herhangi bir tedarikçi/ yüklenici değişikliği				
Banka veya banka hesap numarası değişikliği				
Herhangi bir faaliyet döneminin başlangıç tarihi/ bitiş tarihinde değişiklik				
Ödeme talep paketi teslim tarihinin değiştirilmesi				
Herhangi bir harcama kaleminde değişiklik (Herhangi bir harcama kaleminin adı, tipi, miktarı, kalitesi ile ilgili değişiklikler)				
Yatırımın teknik özelliklerinde ya da çizimlerde değişiklik				
Sözleşme ve Yatırımın bir gerçek kişiden bir tüzel kişiliğe devri				
Sözleşmenin varise devredilmesi				
Yatırımın amacını olumsuz etkilemeyen diğer değişiklik talepleri				
Basitleştirilmiş Maliyet Sistemine göre desteklenen yapılarda, fiyat belirleyici teknik kriterlerde değişiklik				

Talep edilen değişiklik için destekleyici dokümanlar ekte sunulmuştur ve aşağıdaki açıklamaları içermektedir (*varsa*)

Açıklamalar (teknik ve/veya mali gerekçeler)

[İsim ve İmza]

Ek 2 - Zeyilname Örneği (2120)

ZEYİLNAME

BÖLÜM 1 - SÖZLEŞME BİLGİLERİ

Başvuru Kayıt Numarası:	
Sözleşme Referans Numarası:	
Zeyilname Numarası:	<i>Sözleşme Referans No/2120/Kaçıncı Zeyilname Olduğu</i>
Yararlanıcının Adı:	

BÖLÜM 2 - SÖZLEŞMEDE DEĞİŞİKLİK

TARAFLAR

Bir tarafta ..... İl Koordinatörü <İl Koordinatörünün tam adı> tarafından temsil edilen Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Yukarı Bahçelievler Mah. Wilhelm Thomsen Cad. No:7 Çankaya/ANKARA (bundan sonra "TKDK" olarak anılacaktır)

ile

<Gerçek Kişi İçin>

diğer tarafta, yasal ikametgahı <Yasal İkametgah Adresi> adresinde olan, T.C. kimlik numarası <T.C. Kimlik Numarası> olan <Yararlanıcının tam adı> (Bundan sonra Yararlanıcı olarak anılacaktır) Bölüm-1'de tarif edilen Sözleşmede, aşağıda belirtilen değişikliklerin yapılması hususunda anlaşmışlardır. Sözleşmenin bu zeyilnamede belirtilmeyen kısımları değişmeden kalmıştır. Bu Zeyilname Taraflara ait imzaların tamamlandığı tarihte yürürlüğe girer.

<Tüzel Kişilikler İçin >

diğer tarafta <Temsil ve ilzama Yetkili Kişinin Adı> tarafından temsil edilen, ticaret sicilinde kayıtlı merkezi <ticaret sicilinde kayıtlı merkez adresi> adresinde olan, vergi kimlik numarası <Vergi Kimlik Numarası> olan <Yararlanıcının tam adı> (Bundan sonra "Yararlanıcı" olarak anılacaktır) Bölüm-1'de tarif edilen Sözleşmede aşağıda belirtilen değişikliklerin yapılması hususunda anlaşmışlardır. Sözleşmenin bu zeyilnamede belirtilmeyen kısımları değişmeden kalmıştır. Bu Zeyilname Taraflara ait imzaların tamamlandığı tarihte yürürlüğe girer.

SÖZLEŞMEDE YER ALAN ESKİ (GEÇERSİZ) DURUM:**MADDE.....(ya da Ek-.....bölüm.....)**

.....

.....

.....

SÖZLEŞMEDE YER ALACAK YENİ (GEÇERLİ) DURUM:**MADDE.....(ya da Ek-.....bölüm.....)**

.....

.....

.....

BÖLÜM 3 – TARAFLARA AİT İMZALAR

Bu Zeyilname, biri TKDK için diğeri de Yararlanıcıya verilmek üzere 2 (iki) orijinal ve özdeş nüsha halinde hazırlanmış ve Taraflar adına aşağıda isimleri ve unvanları yazılı kişilerce aşağıda belirtilen tarihlerde imzalanmıştır*.

TKDK Adına†	Yararlanıcı Adına‡
Adı Soyadı: Unvanı: Tarih: İmza	Adı Soyadı: Unvanı: Tarih: İmza (Kaşe):

* İmza sayfası imzalanmalıdır ve diğer tüm sayfalar taraflarca paraflanmalıdır.

† TKDK adına Sözleşmeyi imzalayacak olan kişinin adı-soyadı, unvanı yazılacaktır. Kurum Mührü basılacaktır.

‡ Yararlanıcının adı-soyadı (tüzel kişi olması halinde temsil ve ilzama yetkili kişinin adı, soyadı, unvanı) yazılacaktır. Gerçek kişilerde sadece yetkili imza, tüzel kişilerde ise temsil ve ilzama yetkili kişinin imzası yanında tüzel kişiliğin kaşesi gereklidir.

Ek 3

YAPI İLERLEME DURUMLARINA GÖRE PURSANTAJ ORANLARI

Basitleştirilmiş maliyet sistemi ile uygulanan yapım işi imalatlarında, imalat aşamasında tedarikçi değişikliği durumlarında, bina bazında, sahadaki imalatların toplam yapım işi uygun harcama tutarlarının ne kadarına tekabül ettiğinin tespitinde aşağıdaki oranlar kullanılır.

Yalnızca yeşil ile işaretli kısımlara giriş yapılacaktır.

		Yapılan İmalat %	Yapılacak İmalat %	Yapılan İmalat Ondalık	Yapılacak İmalat Ondalık	TOPLAM
Temel kazısı yapıldıysa;	5%	0,0000	100,0000	0,0000	0,0500	0,05
Temel imalatlarının tamamlanması (Kalıp sökümü dahil beton, demir ve kalıp imalatlarının tamamı);	15%	0,0000	100,0000	0,0000	0,1500	0,15
Kolon, kiriş, döşeme gibi taşıyıcı imalatların tamamlanması;	25%	0,0000	100,0000	0,0000	0,2500	0,25
Çatı kaplaması imalatlarının tamamlanması;	10%	0,0000	100,0000	0,0000	0,1000	0,1
Duvar imalatlarının tamamlanması;	10%	0,0000	100,0000	0,0000	0,1000	0,1
Sıva imalatlarının tamamlanması;	10%	0,0000	100,0000	0,0000	0,1000	0,1
Boya imalatlarının tamamlanması;	5%	0,0000	100,0000	0,0000	0,0500	0,05
Elektrik tesisatının tamamlanması;	5%	0,0000	100,0000	0,0000	0,0500	0,05
Sıhhi tesisatın tamamlanması;	5%	0,0000	100,0000	0,0000	0,0500	0,05
Çevre tesviye (tretuar, döşeme betonu vb.) işlerinin tamamlanması;	5%	0,0000	100,0000	0,0000	0,0500	0,05
Cephe kaplama ve boyası dahil demir imalatlarının tamamlanması;	5%	0,0000	100,0000	0,0000	0,0500	0,05
TOPLAM	100%	0,0000%	100,0000%	0,0	1,0000	1

TKDK

Yukarı Bahçelievler Mahallesi Wilhelm Thomsen Caddesi No: 7 Çankaya, Ankara

444 8 535

www.tkd.gov.tr

Tüm hakları Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna aittir. İzinsiz çoğaltılamaz. Parayla satılamaz. Avrupa Komisyonu bu yayının içeriğinden sorumlu değildir.

Bu kitapçıkta yer alan bilgilerin güncel haline www.tkd.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için; İl Koordinatörlüklerimiz ile yüz yüze görüşebilir, 444 85 35 No.lu Yardım Masası Telefon Hattı'nı arayabilirsiniz.